

A karácsony és leventék.

A szeretet ünnepét megint hadban tölti a magyarság. Ifjúságunk színe-java több ezer kilométernyire a hazától messze napkeleten igyekszik feltartóztatni azt az áradatot, amelynek minden törekvése a nyugati műveltség és az ezzel szervesen összefüggő kereszténység megsemmisítése. Az óriási távolságok miatt, meg a harctéri helyzet sem engedi meg, nem gyűlhet össze a család ezen a legcsaládibb estén, hogy egymás szemébe nézve és kezétfogva érezzék azt a szeretetet, amelyet egyesek száműzni szeretnének az ember életéből.

A tettekben megnyilvánuló őszinte szeretet tehát nagy akadályokkal küzd ebben az évben. Ennek ellenére minden emberileg lehetővé elkövetünk, hogy az életét és vérét percenként kockáztató honvéd az orosz földön is megérezhesse a mi szívünk dobogását.

A korlátozott lehetőségek között csomagot bajos eljuttatni az orosz harctérre, de ezen is lehet leleményesen segíteni. A hadvezetőség és az arra illetékes egyéb szervek már megállapították azokat a méreteket, amelyek keretében alkalmas csomagokat lehet eljuttatni szeretteinknek. Sajnos, nagyon sokan vannak olyanok, akiknek anyagi lehetőségük, illetve itthonmaradt szeretteik helyzete nem engedi meg még ennek a csekély ajándéknak összegyűjtését se. Ezen segít a magyar leventéintézmény.

A jövőd Magyarországra irányító, a szebb jövő reményeinek élnek, tökéletesednek és öntudatosodnak a leventeségekben, akiknek atyái, testvérei és rokonai már a hős honvédhadseregben bizonyítják a magyar férfi harcteremttségét és soha ki nem irtható vitézi szellemét. Ezek az ifjú leventék, akik a katonasorsból szakaszaik és századaik gyakorlatozásai közben már izelítőt kaptak, akik az ugynevezett előképzésen most esnek át, helyettesítik majd azokat, akik nem lehetnek itthon a szeretet ünnepén.

A leventefőparancsnok szándékának és nemes szívének megfelelően a leventék sorra járják a házakat. Benéznek minden lakásba. Megkérdezik, hogy hol van a család, merre jár az apa, vagy kegyeret kereső testvér és pontosan megjegyezve a hallottakat, összeegyeztetve a látottakkal, jelentik parancsnokaiknak tapasztalataikat. Ez a portyázó járőrözés legszebb megnyilvánulása, mert a szeretet munkája és a segitniakarás vágya fut.

A második teendő annak az

ajándékcsoomagnak összeállítására, amely kinek-kinek a legnagyobb szolgálatot tesz. Itt azután már a leventeleányok szíve, ügyessége, hozzáértése és tapintatossága játsza a főszerepet. Rájuk vár az a kötelesség, hogy az apró gyermekeknek elkészítsék a sokszor anyag-

ban értéktelen, de belső tartalmánál fogva megbecsülhetetlen ajándékokat, babát, kis ruhát és egyéb felszerelést, a fiuknak pedig lovat, kardot, kis kocsit. A leventefiúk és leányok keze alól kerül majd ki az a sok százezer apró játék és egyéb ajándék, ami belopja a legszegényebb és legárvább magyar család szobájába is Krisztus születése estéjén a szeretet melegét.

A magyar levente fejezi ki a nemzet igazi lelkét, az összetartozandóság és az örök magyar sors

érzéseit. A nagy társalanságban, a világégés közepén, amikor csak az anyag és a kiszámítottan pontos műszer hatásos, milyen új világot nyit a léleknek az a szerető megnyilvánulása, amely az ártás helyett a segítés, támogatás legyverével küzd.

A hadban álló nemzet lelke így fonódik össze a keresztény hit segítségével leventéink révén olyan nagy és szétszakíthatatlan egésszé, amelyben csak nagy megpróbáltatások idején jutunk el

Írástudók találkozója.

A lillafüredi írói találkozón, mely a múlt hét végén folyt le, a mai magyar irodalom kitűnő képviselői közül, a napilapok eléggé rövid értesítései szerint, bizony nem sokan vettek részt. A felsorolt nevek között még nagyon sok értékes név birtokosát kerestük hiába. A találkozót kormányfő, politikusok, magasan rangú katonák, bírák és ügyészek is megfigyelték a lapok tudósításai hoztak is töredékeket kormányfő elhangzott beszédeiből, de még ennyi keveset sem arról, ami a magyar közönséget ma még is csak érdekelt volna, — az írók találkozásának és előadásainak köréről. Szinte úgy nézett ki ez a találkozó, a lapok tudósításainak szemszögéből nézve, mintha a mai írástudóknak nem is volt most miről elbeszélgetniük.

Van, aki feyverrel vesz részt az események kialakításában, másik a háborús politikai vagy gazdasági igazgatás óriási gépezetének valamelyik fogantyúja vagy csavarjaként működik közre a jövő kikovácsolásában. A legtöbb ország dolgozója megfeszített munkával, meghosszabbított munkaidőn át kénytelen dolgát végezni, hogy eleget tegyen a vele szemben támasztott, felokozott követelménynek. Egyre kevesebben vannak, akik többé-kevésbbé mentesek maradtak még a háborús világ rendkívüli veszedelmétől és erőfeszítéseitől. E szerencsések közé tartozik a magyar irodalom és tudomány számos művelője. Tudományos és irodalmi központjaikat elkerülték a vészes, Lissabont kivéve nincs Európának még egy fővárosa, ahol a csak közepes jövedelmű embernek is olyan kevés megzoritást kellene elszenvednie, mint Budapestben. A Szellemi munkások keresetnélküliségének réme a magyar intelligencia számára egyelőre elenyészelt, sokan közülük a közelmultban nem is remélt működési lehetőséghez jutottak.

Mivel bálálhatják meg a soroznak és a nemzetnek ezt a — viszonylagos — szerencsét? A harctéren vagy a hadiparban bizonyára nem rájuk van szükség elsősorban; a belpolitikai életben a háborús kényszerűségek uralkodnak, a külpolitika ilyenkor csak a beavatott felelősök munkaterülete lehet. De lehet-e tétlen a szellem embere, az író, a tudós? Hiszen legelőször ő maga a felelős mindazért, ami történik — addig a határig, ameddig szólnia, igazságokat hirdetni lehet! Bizonyára vannak ma a közéletnek olyan problémái, amelyekhez a kormányzati rálátás hozzájárulni nem engedhet. De itt van az a tengernyi nagy fontosságú kérdés, amelynek elméleti alapon való tárgyalása, kellő óvatossággal, ma is lehetséges, sőt szükségesebb, mint valaha volt. Nincs tehát jogcím a tudósak, az íróknak semmi ahhoz, hogy éppen most lementessék bele harmadrendű szakmai problémák tömkelegébe vagy aktivitásukat tro-

dalmi klikkharckor megvívásába ölje bele. Igen, a tudománynak és az irodalomnak éppen ma szigorubbann kellene irtania a rosszat, mint bármikor, de főfeladata, mint mindig, az ielölcsék a mult felett és az utmutatás a jövőbe, ma inkább mint valaha.

A kifelé való esetleges kényszerű tétlenséget lázas tanulmányozásnak, felkészülésnek kell kiegyensúlyoznia. A főbatalmának valószínűleg döntő szavuk lesz majd az új helyzet kialakításánál, de ez nem történhetik másképp, minthogy minden nemzet szellemi és anyagi ereje befolyásolja e hatalmi szó kimondását. És egésze más lesz az ereje annak a nemzetnek, társadalomnak, amelyben az irodalom és a tudomány helyes működése folytan tudatosultak a feladatok és a problémák, amely számot vetett múltjával és tudja, mit kíván a jövőtől. Most van itt az ideje ennek az előkészületnek, most kell a legulyosabb kérdéseket tisztázni, a nyilvánosság előtt, ha lehet, szűk körben, vagy egyedül a dolgozószobában, ha nem megy másképp — mert mire az óra üt, készen kell állni, akkor már az építést nem lehet elhalasztani, míg a grammatikusok vitáznak.

Sajnos, nem igen látható ez a magyar szellemi életben. Mintha a legtöbb író — és költők éppen a fiatalabbak —

a kelletténél is jobban kitérne a sorozódító kérdések elől. Az alapvető vizsgálatokhoz nem igen akaródzik senkinek sem hozzáfogni. Pedig az élet tálcán horta a leghálásabb témákat. Mi minden onlott már össze az események pörölycsapásai alatt abból, amit még egy-két évvel ezelőtt annyian hirdettek például a közgazdaság, a pénzügyek, a valutári kérdések terén, illetve öleget amit külföldi példák vélt követésében elkésetten még ma is hirdetnek némelyek! Hová lett az ön-ellátás, a munkapénz, a hitelkiterjesztés számos jelszava? Mi lett azokkal, akik a végeőkig kiélezett gazdasági nacionalizmust hirdették és éles kritikával illették azokat, akik a saját hazájuk gazdasági érdekeit összegegyeztetetőknek mondták más nemzetek érdekeivel? Mintha más szelek fujdogálnának és mintha tegnap nacionalistáiból gazdasági internacionalisták váltak volna, akik immár azokra kiáltják a destrukció vádját, akik a nemzet autonóm gazdasági célkitűzését sem akarják figyelmen kívül hagyni! Hol vannak azok, akik tegnap földosztást, jövdelemegyenlősítést követeltek? Mi a helyes álláspont a vármok kérdésében, kellenek e hát azok vagy nem kellenek? Soká folytathatók még, de elég ennyi is. Megannyi súlyos probléma, amelynek helyes megoldásától az ország jövője függ s mindezekről a Lillafüreden jelenvolt írástudók — a látszat szerint — mélyestgesen hallgattak. Vajon tehát mit csináltak?...
(—any.)

Hír a harctérről.

(Városunk polgármestere az alábbi levelet kapta, melynek tartalma bizonyára nagyon érdeklő katonáink hozzátartozóit. Szerk.)

Méltóságos Uram, Kedves Barátom!
Örömmel hozom szíves tudomásodra, hogy X. hó elején átvettem a főlöti ezred főlöti a parancsnokságot, melynek egyik zija a Te városodból, Nógrád vármegyének kiválóan vitéz és bátor fiatalból, világháborús bajtársaimnak gyermekeiből tevődik össze.

Amidőn ezt szíves tudomásodra hozom, engedd meg, hogy röviden tájékoztassalak az ezred eddigi harcairól.

Az ezred a felvonulás után azonnal — nyilván magasabb stratégiai szempontokból — a Don kanyarban lett bevetve VIII. 10-én. A fejlődésben lévő zászlóaljakat több repülő-támadás érte. Az orosz váraklanul szivós elleállást is feltett ki, újfajta fegyvereket használt (rakéta-ágyú, vagy népies nyelven: Stalin orgona) és ellentámadásokkal próbálkozott úgy, hogy az ezred nehezen, de megállta a helyét.

A második, az ezred szempontjából

már sokkal eredményesebb, alkalmazásunk majdnem ugyanazon a területen, amelyet kötelekkel vegyessen, IX 9-10 között történt. Ebben a harcban az ezred mindhárom zászlóalja igen vitéz és eredményesen harcolt. Harcaival a németek elismerését is kivívta. Jóllehet az ellenség nagyon meg volt erősítve és harcokcsikkal is támogatta a gyolagát, még is sikerült mindenütt a támadási célokat elérnünk és ezen eredményes támadásunk következtében jutottunk el abba az állásba, a Don partjára, ahol most vagyunk és amelyet megerősítünk és tartani fogunk minden körülmények között. Az ezrednek ebben a támadásban is volt vesztesége. Hála a jó Istennek, igen sok a könnyű sebesült, akik naponta kerülnek vissza. A jelenlegi védőállásban pedig aránylag nagyon csekély a veszteségünk és az a berendezkedésünk tökéletesedése folytán mindig csökken. Eddig már majdnem minden emberünk leltár alatt, lúthető fedezékben van elhelyezve.

Magam is nógrádi lévén, különös kötelességemnek érzem, hogy a reménytel ember és egyéb anyagból mind a többet átmentsek egy jobb magyar jövőre. Búcsú vagyok rá, hogy ennek az ezrednek az élére állhassam és a még esetleg előttünk álló feladatokat a nógrádi ezred élén oldhatom meg.

A választványlókótt folyó nap

Gondoljon iskolás gyerekeink...

Szent Erzsébet ünnepe.

A salgótarjáni Szent Erzsébet Róm. Kat. Nőegylet november 15-én ünnepelte meg védőszentjének ünnepét. A déli plébániatemplom főoltárát a nőegylet tagjainak buzgó áhítata virágdiszbe öltöztette és a 10 órakor kezdődött nagymisén a tagok teljes számban jelentek meg. A szentmise alatt a bányatársulati szalonzenekar a bányatelepi iparosok dalárdájának közreműködésével Buchner Antal örökszép bányászmiséjét adta elő Grossz Péter b. karnagy vezényletével s felajánlás alatt Mihályi Magda ajkáról a Boldogasszony, Anyánk... lélekéből fakadt ősmagyar éneke csendült fel gyönyörű szopránzólként. Az ünnepi szentbeszédet Korpás Ödön hitoktató mondotta a szegények örök istapolójáról, Árpádházi Szent Erzsébetéről. Mélyen szántó gondolatai a szíveig hatoltak és a szeretet melegével töltötték meg azokat.

A templomi ajtosság után a nőegylet tagjai a Róm. kat. Olvasóköribe vonultak, ahol Szent Erzsébet áldott emlékére 1600 pengőt osztottak szét a város szegényei között akiket a saját és a szegénygondozó nővérek környezettanulmányai alapján, mint a legjobban rászorultakat, válogattak ki.

A Szent Erzsébet Róm. Kat. Nőegylet védőszentjének megünneplésével és karitatív ténykedésével ezen igen nehéz időkben méginkább bizonyítja, hogy Árpádházi Szent Erzsébet vallásos és ma-

gyar szellemében hivatását és célkitűzését a legkomolyabb formában betölti.

A meghatóan szép ünnepet megvilágító lényegként ideiktatjuk a helybeli Szegénygondozó Nővérek a nőegylet elnökségéhez intézett levelét: „Folyó hó 15-én tartott Szent Erzsébet ünnep alkalmával a salgótarjáni szeretetház ápolójainak juttatott nemesszívű adományukért az összes nevében hálás köszönetet mondok. — Az Ur Jézus kicsinyei, — a szegények, — hálás, meghatott szívvel fogadták a Szent Erzsébet szellemében szeretettel nyújtott ajándékot és imáinkban együttesen megemlékezünk mélyentisztult Elnökség és vezetése alatt álló egyesület minden Tagjáról, hogy az Ur Jézus, aki annyira szerette a szegényeket és egy szeretetből nyújtott pohár vizért oly nagy jutalmat ígért, ezen szeretetükért áldja meg és adja szentséges Szívének bőséges kegyelmét, hogy sokszor és sok szegénynek adhassanak az anyagiak mellett szeretetből fakadó jószágot, tanácsot, örömet, vigaszt, amire a mai nehéz időkben az emberiség annyira rászorul. A ma tomboló gyűlölettel szemben a szenterzsébetes általános szeretetet. — Ismételve köszönetet mondva a reám bízottak nevében is, maradunk a mélyentisztult Elnökség iránti nagyrabecsüléssel és imádságos szeretettel Krisztusban nővéruk: Mária Flóra s. k. S. P. S. előjáró nővér.

küzdelemben arra kérlek, hogy velünk a kapcsolatokat továbbra is fenntartsák és a hadbavonultak hozzátartozóiról gondoskodni méltóztatassanak. A zászlóalj sorsáról a jövőben is értesíteni foglak.

Az otthon és a hadművelési területen lévő közös munkájára kérve a jó Isten áldását maradok

Öszinte hived:

utifőz B. S. ezrd. par.

Táb. posta: 230/36. 42. XI. 3.

R. I. zászlós levele itteni hozzátartozóikhoz

(Az alábbi levél megérkezése után nemsokára már a súlyosan, de szerencsésen sebesült és hő zászlós kiváló haditényjeiről értesültünk. Szerk.)

Mindenekelőtt bejelentem, hogy malkegészítségesen szolgálom hazámat abban a szent meggyőződésben, hogy az otthoniak békéjéért és nyugalmaért vívott harcban lettem velem van!

Ebben a levelemben írok néhány sort arról, hogy milyen nagyzerű volt ideutazásunk. Egy héttig hozott a vonat. Láttam a csodás szép Felvidéket, a Vág völgyét és a Kárpátokat. Atutastam Len-

gyelországon, csaknem Danzigig, majd Keletporoszországon át érkezettünk Litvánia fővárosába, Vilnán át Lettországra. Minél jobban megközelítettük a frontot, annál több nyomát láttuk annak a szörnyű nagyméretű háborúnak, mely hivatva van eldönteni Európa jövőjét. Hogy ily csatákat élt át Smolensk, Brjansk és Orel, csak az alkothat róla képet, aki láthatta a gépek ezreinek roncsát, mely hegyek módjára áll a vasut és utak mellett. Hiába is próbálnám leírni, nehéz lenne elképzelni. A mozi hirdója is csak gyenge képet adhat erről. Aki ezt látta tudja mi a háború és fogalmat alkothat arról a csodálatos, roppant nagy erőről, amit úgy hívnak: tengelyhatalmak.

El nem felejttem azokat a napokat, mikor bucsúztunk Magyarországtól! Előtem van Visegrád, mely olyan csodálatos szép volt azon a délután. — Nem is látam azóta festőibb, szebb tájat sehol. Az északi államok felé haladva egyre kevesebb néznivaló akadt. A tájak egyformák: síkság, kisebb-nagyobb erdők, faházak, szegény lakosság, akik ha megállottunk — bár tilos volt — a vagonok alatt bujkáltak be a magyar vonat mellé egy kis kenyérért. Ugyanez volt a Felvidéken is. Minden szlovák gyermek, suhanc, asszony, vagy lány a töltés mellett állva kéri a jó magyar kenyeret. És milyen

boldogok, ha valaki dob egy kis darabot. Nem is írok arról, hogy mit jelent egy kanál étel, egy harapás kenyér Vityebszk, vagy Orel környékén. Rongyos, szakállas férfiak rácsálják a vonatból kidobott kenyérhéjat és amikor a maradékot és a mosogató levelet megkapják, csaknem összeverekednek rajta.

Orelben egy toprongyos orosz magyarral szökött meg, Volt öröm és milyen a magyar ember. Pár magyar szót hall az idegentől, már eteti-itatja. Boldog volt az öreg és elbeszélte, — jól megértettük — hogy hadifogolyként szolgált néhány évet Magyarországon.

Ugyancsak itt történt, hogy több mint fél napot várakoznunk kellett, mert az előtűnk indult szerelvényt megbombázták az oroszok, hát várni kellett, amíg ismét járható lett a vasút. Mint minden állomáson, itt is hosszú német szerelvények állottak. Mellettünk is várakozott egy. Páncélos és repülő alakulat utazott rajta. Egy óra múlva elvegyűltek a magyar és német fiúk. Volt nagy mutogatás és a magyarázkodás sok fajtát tanulhatta meg az ember. Szóval, nagy barátság volt kialakulóban.

Egyszer csak a német katonák nőtáznai kezdtek. Nosza — mondom — csinálunk mi ennél különbet. Előkapartam a harmonikát, másik bajtársam a csellót. Bemásztunk egy legénységi „halókocsba”, odajött még vagy 3 tiszt és 20—30 honvéd. Azután belevágtunk. Öt percen belül miénk volt az orel-i pályaudvar. Pedig hatalmas ám. Jött a német, mintha cukrot osztogattunk volna. Olyan tömeg verődött össze pár perc alatt, mint egy jófajta meccsen. Ugy csüngtek a vagonokon s a szerelvények teteje is átalakult páholy-lá. Nagy tapsokat kaptunk. Majd fényképen látható lesz ez a jelenet is. Nem közönséges!

Persze háború van. Egyszer csak felzúgtak az orosz gépek. Dörögtek a légháritók... De a nótá csak ment tovább... csak azért is!

Hősi halál.

A salgótarjáni m. kir. adóhivatal alkalmazottai fájó szívvel tudatják, hogy

Szabó László

m. kir. adóhivatali gyakornok, tart. zászlós

kedves kartársuk a létünkért folytatott szent háborúban az orosz harctéren hősi halált halt. Fiatal élete legyen szent áldozat a Haza oltárán, némes áldozatkészségét pedig példaképpen örököljük meg lelkünkben!

(A gyászjelentés megváltása címén a helybeli kartársak 40 P-t a Vöröskeresztnek juttattak.)

A Kir. Adóhivatal főnöke.

Támogasd a Vöröskeresztet!

Hírek és különfélek

„Az első hó”

„Az első hó” — igen, így idézőjelben, mert ki merné ma már idézőjel nélkül leírni ezt a címet, amelyet évtizedeken át annyiszor jött le írásbeli dolgozata fölé a gimnazista és a sürgőlvény újságíró, hogy szinte szállóige lett belőle? „Az első hó” nem téma többé, sem a gimnazistának, sem az újságíró növendéknek, annyira elcsépelte az állandó használat.

Es mégis... — manapság, így idézőjelben, sőt esetleg idézőjel nélkül is, újra téma kezd lenni, sőt nagyon is időszerű

téma. Sok mindennel így vagyunk a mostani világban, amely csodálatos módon új érvényt szerez annyiféle régen megkopott hiteli fogalomnak és új értelmet ad olyan szólamoknak, amelyekről azt hittük, az idő végleg kicsépelte minden magjukat. A mai gimnazista és az ifjú újdondász talán valóban nem merné végigmuzsikálni az „első hó” lejátszott lemezét, de az idősebb évszázad a régi műtáiban is megérzi a korszerű melódiát.

Ez a melódia sokkal kevésbé dalamos, mint régebben volt. Az első hó ma nem muzsikál égi hangokon, mint régebben, ellenkezőleg, igen tárgyilagos hangon beszél egészen komoly dolgokról. Ami egykor az angyalok kiszakadt párnáira emlékeztette a költői hajlandóságu tollforgatót, az ma sokkal prózaibb képzetársításokat idéz fel bennünk. Eszünkbe juttatja, hogy a leredukált tüzelőanyag v i l á g á b a n inkább illet volna egy hónappal később jelentkeznie a szókottnál, mint egy hónappal hamarabb. Hol szerzünk erre a nem számított hónapra tüzelőtöbbletet, amikor a kiutalt mennyiség, ha sikerült is nagynehezen beszerezni, a legrövidebb téliidényre is kevés. Eszünkbe juttatja például, hogy ami nálunk csak pár centiméteres „hócsapadék”, az odaát, a keleti arcvonalon vad hóörgeteg, nehéz munka és kemény tél már. Eszünkbe juttatja, hogy ami régebbi és boldogabb időkben nem volt, csak álmatag téli hangulat, az ma igen sok embernek kenyeret jelent. Eszünkbe juttatja, hogy a vetésnek milyen puha és meleg takarója lesz a hó, — így kerül ma az egykor oly költői hangulatu téma közeli vonatkozásba a rideg háborús és közgazdasági rovattal.

Mindössze egyetlenegy vonatkozásban találkozik az egykori első hó, a mai „első hóval”. Akkor is azt írták róla, hogy megszépítő fehér lepelbe vonja a csúf, fekete világot, ma sem irhat az ember mást. Csak épp, hogy manapság több, óh, de mennyire több joggal mondjuk ugyanezt, — ime: az elcsépelte szólam, amelyet az idők új tartalommal töltöttek meg... —y—n

Iskolai hír. Dr. Marcinkó Endre tanügyi főtanácsos, h. főigazgató f. hó 19-től 22-ig a helybeli áll. gimnáziumban, továbbá a kat. leánygimnáziumban folyamatosan ellenőrző látogatásokat tett.

Hősi halott temetése Etes-Amáliaaknán.

Fekete József honvéddörvezető, az Orosz harctéren küzdött a nyár elején a Hazáért...

A hadak-útján a Don mellett súlyosan sebesült. A kiewi kórházból Miskolcra került s a leg gondosabb ápolás dacára is elhunyt. Hozzá tartozói hazahozták s f. hó 23-án temették el Amáliaaknán.

A hősi halott temetésén a bányatársulati iskolák tanulói, leventéi, lövészei s a hadseregnek egy délceg, dalias raja vett részt. Számtalan érdeklődő sorai között munkatársai, barátai állottak körül a ravatalt. Temetését Chikán János pléb. végezte. Az amáliaaknai társ. népiskola V—VI. oszt. tanulóiból tömörített énekkar gyászhimnusz sirt fel Radnay Nandor igazgatótanító irányítása mellett. Vadkerty Béla bányatanító s a sirhantnál vett búcsút a falu és haderőnkívüli katonai alakulatok nevében a halottól, akit a Szózat hangjai mellett helyeztek el örök pihenő helyére.

Adventi est. Az Evangélikus Nőegylet november 29-én, most vasárnap este 6 órakor — mivel a Kulturház a katonaság használatában van — az evangélikus iskolában adventi estét rendez, amelyen közreműködnek dr. Csengődy Lajos esperes vetített képes előadással, Dubravszky Etelka diakonisszatesztvérrel olvasással, Becht Magda énekesnővel, akit Polony Zoltán segéd elkész kórárműniumon, Takács Andor szavalattal. A lelki elmélyedést és elcsendesedést nyújtani kívánó ezen csendes órára ex tunc meghívja az érdeklődőket az Elnökség.

Szeretetadományok.

Folyó hó 24-én és 25-én harctéri katonáink és most induló zászlóaljunk részére alulírott lelkes hölgyek pénz és természetbeni adományokat gyűjtöttek. Összegyűlt 4249.24 P, 3779 drb. cigaretta, 14 cs. dohány, 10 drb. gyertya, 2 drb. tűkőr, 25 drb. szivar, 100 doboz gyula, 126 drb. szappanpótló, 84 drb. mosószappan, 1 drb. borotvaszappan, 18 drb. mosdószappan, 50 csomag cukorka, 25 pár meleg harisnya, 11 pár flanelkapca, 2 pár vászonkapca, 2 melegsál, 1 szürke női bunda.

A gyűjtött adományokat f. hó 26-án a miskolci 7. ker. katonai parancsnokság gazdasági hivatalához a gyűjtőbizottság már el is küldte, hogy karácsonyra a vásárolt dolgok harcoló katonáinkhoz éri-jenek. A gyűjtésben Korompay Lajosné a bányatársulatiak 1000, az acélgyáriak részéről Karattur Antalné 1250 és az üveg-

gyár 500 pengős összegével Schreiner Jenőné vezettek. Az acélgyárban ezenkívül sok természetbeni adományt is gyűjtöttek. Vitéz Majoros Józsefné, Bozó Györgyné, Tábori Géza, Tábori Éva, Réfi Lászlóné, ifj. dr. Varga Kálmánné, dr. Holcsek Béláné, Csatlós Dezsőné, vitéz Laboda Jánosné, dr. Csengődy Lajosné, Büky Imréné, Kiss Panni, özv. Kiss Gyuláné, Baranyi Margit, Csipkay Ii, Röder Zsuzsa, Milassy Mária, Zsiday Istvánné, Nagy Márta, Simon Alajosné, Pénzügy-örtség vezetője, Máncos Józsefné, Gazdy Gizella, Mihályi Antalné, Gálffy Aranka, Kubinka Anna, Bálint Gizella, Krechnyák Julia, Tóth Ilona, Marok Irén.

Külön ki kell emelnünk Milassy Mária és Milassy Ila lelkes és fáradhatatlan szervező munkáját.

40 EZER

pengő igen sok pénz
de könnyen hozzá-
juthat, ha idejében
gondoskodik arról,
hogy beszeresse
államsorsjegyét.

Húzás már
december 4-én.

A sorsjegy ára:
egész P 3, fél P 1.50.
Kapható minden
sorsjegyárutónál
és az összes dohány-
tőzsdékben.

A balassagyarmati kir. törvényszék.

P. 2541/1942/4. sz.

Hirdetmény.

A balassagyarmati kir. törvényszék közhírré teszi, hogy a Hatvan—losonci állami közút kiszélesítése céljára szükséges földterületnek megszerzése végett a m. kir. kereskedelem és közlekedésügyi miniszter 92.765 1942. XI. számú rendeletével folyamatba tett kisajátítási ügyben a kártalanítási eljárást az 1881. évi XLI. t. c. 48. §-a alapján a pálfalvai 10 számú tjkvben A. I. 1 sor, 19 hrsz. alatt felvett Bacsó Józsefné, Káldor Árpádné, Kiss Jenő, Kiss Sándor, Tóttál Imre és Sümegi Jánosné közös tulajdonát képező ingatlanból kisajátított 45 □ öf területre megindította, s az egyezség megkísérletére, annak eredménytelensége esetén a szakértői bizottság megalakítására határnapul 1942. évi november hó 30. napjának d. e. 9 óráját Zagyvapálfalva községbe a község háza épületébe tűzte ki.

Erre a tárgyalásra a kir. törvényszék az érdekelteket azzal a figyelmeztetéssel idézi meg, hogy a tárgyalás megtartását és az érdemi határozathozatalt a tárgyalásról való elmaradásuk nem akadályozza és hogy az egyéni külön értesítés elmaradása vagy a tárgyalásról való elmaradás miatt igazolásnak helye nincs.

Balassagyarmat, 1942. évi november hó 14. napján.

Dr. Muzsnay Lajos, s. k.
kir. törvényszéki bíró.

Eladó. Egy modern uriszobacsillár szobakészletből, jutányosan. Megtekinthető 12—14 óráig. Cím a kiadóban.

Az egyetemes evangélikus egyház dr. Csengődy Lajos esperes-lelkész a legmagasabb egyházi törvényszék bírójává választotta a múlt héten megtartott ülésén.

A salgótarjáni evangélikus egyház november 29-én a templomban rendkívüli közgyűlést tart, amelyen az új esperesre és az új egyházmegyei felügyelőre vonatkozó szavazatát állapítja meg.

A vadászokat kötelezheti a miniszter a farkasok irtására. Az ország egyes vidékein — különösen a keleti és erdélyi országrészekben, valamint Kárpátalján — az utóbbi időben rendkívül nagy mértékben elszaporodott farkasok súlyos károkat okoznak a nemes vadban és a gazdasági állatállományban. A földművelésügyi miniszter ezért rendelettel kötelezheti a vadászati joggal rendelkezőket a farkasok irtására. A miniszter el fogja rendelni azt is, hogy a vadászati jogtulajdonosok a vadörnek minden kiirtott farkas után külön díjat fizessenek és a földművelésügyi miniszter maga is külön jutalmat ad. Értesülésem szerint a vadászati jog tulajdonosa 50 pengőt tartozik majd fizetni, a földművelésügyi miniszter ugyancsak 50 pengővel toldja meg ezt az összeget.

Orosz harctér.

Kereszt a Don partján.

Durva ácsolt fából
Keresztet faragtam,
A donparti fedezékben
Ágyam fölé akasztottam
Lefekvéskor, ébredéskor
Reá tekinttem
Krisztus Urunk szenvedését
Sokszor felidéztem.
Véres harcok közepette
Suttogok halk imádságot.
Haljak Uram szent ügyedért,
Csak ide is jöjjön hát el
A Te menyországod!

Orosz harctér. Tábori posta 229/69.

Arverési hirdetmény.

Pk. 2565/1941.

Révai Testvérek Irodalmi Intézet Rt. végrehajtató javára (képv.: dr. Vértessy Ferenc bpesti ügyvéd) 56 P követelése és jár. erejéig a salgótarjáni kir. járásbíróság 1351/1941. sz. végzésével elrendelt végrehajtás során lefoglalt 2000 pengő becsértékű alábbi ingóság: ebédlő berendezés. Salgótarjában Kassai-sor utca 55 sz. alatt 1942. évi december 2-án d. e. 10 órakor bíróság elárvereztetnek.

Salgótarján, 1942. október 31.

Török Gyula
kir. bír. végrehajtó

November 29-én, vasárnap d. u. 2 órakor
NB. III. mérkőzés a SSE pályán
SSE — Újpesti T. E.

SIEMENS RADIO

A szakember és a zeneértő véleménye a SIEMENS RÁDIÓNÁL mindenben megegyezik!

Az üvegyári munkásság szabaddidőmozgalmának

idénynyitó Kultúrelőadását november 22-én tartották meg az Olvasókör Kultúrtérképében. A műsor, melyet a rendezőség a zsűfő-ásig megtelt terem hallgatóságának nyújtott, — lélekemelő, bizakodást nyújtó, gyönyörködtető és oktató tartalmu számokban bővelkedett.

Ott láttuk az üvegyár üzemének és kulturális nivójának minden reprezentánsát, élén Schreiner Jenő gyárigazgatóval és nejevel, de a nagyipari társ-vállalatok rokonszenvi kiküldötteivel, a város képviselőit és a kulturális haladás mindmennyi barátját úgy, hogy nagyszerű együttesé olvadt egybe az előadó és hallgató testület épp úgy, mint a szellemi és fizikai munka egymásra utaltságának eszménye.

Dicsőre méltó buzgólkodást tükrözött vissza a gyári tisztikar és munkásság iljuságának lelke, amely a munkában elfáradt dolgozók szabadidejét nagyszerű irányítással pihentetővé, üdítővé, nevelővé, gazdaságossá, oktatóvá és hazafiasan szociálissá kívánja tenni.

Az előadás befejeztével az iljuság rövid-, szórakozó tánc után a kultúrest kellemességeivel eltelve tért nyugovóra, hogy másnap korán a megfeszített munkát ismét felvegye és felüdült szellemben teljesítse kötelességét.

SALGÓTARJÁNI APOLLO MOZGÓ

November hó 28-án,
Szombaton fél 5 és fél 7-kor,
november hó 29-én,
Vasárnap fél 1, fél 3, fél 5 és fél 7-kor,
november hó 30-án,
Hétfőn fél 5 és fél 7-kor

Három csengő

Egy nagyszálló életének mozgalmas filmje. Fősz.: Jávör Pál, Tolnay Klári, Turay Ida és Rácz Vali.

December hó 1-én,
Kedden fél 5, és fél 7-kor,
december hó 2-án,
Szerdán fél 5 és fél 7-kor,
december hó 3-án,
Csütörtökön fél 5 és fél 7-kor

Nevadai hajtóvadászat

A vadnyugat száguldó hőseinek, az igaz ügyért életet áldozó kemény férfiak küzdelmes élete, vidámsága harsog ebben filmben!
Kieg.: Rítmusparádé, Luce és Úfa hirdető

Körzeti egyedárusítót keresek

a bőr- és cipőszakmába vágó igen nagy lehetőséget nyújtó szabadalmamat képező új tömegcikk forgalombahozására megyei kizárólagossággal.

Megfelelő gyakorlattal, referenciával rendelkező cégek ajánlatát kérem.

Fábry Lajos nagykereskedőhöz
Budapest, VI. Jókai-uca 18. szám alá küldeni.

A Bajtársi Szolgálat

elnöke Korompay Lajos bányai ügyi főtanácsos f. hó 26-án d. u. 5-kor értekezletre hívta a Szolgálat körzeteinek vezetőit, mely alkalommal minden körzétből külön-külön vette számon a Szolgálat teljesítésének eredményeit.

Az elhangzott beszámolókat arról lettek tanuságok, hogy hadbavonult honvédek hozzátartozóit a Bajtársi Szolgálat minden kivétel nélkül a legnagyobb szeretettel és jóakarattal igyekszik gyámoltani, segíteni, ügyeiket felkarolni és tevékenykedéseiben érzékelteni, hogy az idegenben harcoló fiaikat és hozzátartozóit megkülönböztetetten előnyös elbánásban kívánják részesíteni.

Igen nagy összeget tesz ki az az áldozat, amelyet a vállalatok továbbá a bánya és gyáripari tisztviselők és munkásság önként felajánlott adománya, valamint a város szociális ügyosztálya, a hozzátartozók segítségére fordít.

Jólesően vette tudomásul az értekezlet, hogy hadbavonult fiaink erről tudomást szereztek és az otthon után szeretettel vágyódó leveleikben köszöneteik kifejezését is adták.

Az értekezlet a Bajtársi Szolgálat további lelkes folytatását és a hadbavonultakkal és azoknak hozzátartozóival való lelki kapcsolatoknak fokozottabb fenntartását határozta el.

Üdvözlötet küld lapunk után Rusznyák Lajos örvetető városunknak. A győzelemben való szent hitében jól érzi magát. Tábori pta száma: 229/76. (Szeretettel köszöntjük őt. Szerk.)

Állami ellenőrző jegy almára. A földművelésügyi miniszter rendeletet adott ki, amely kimondja, hogy a miniszter a belföldi termésű alma minőségének tanúsítása céljából mind a hazai, mind a vámkülföldre irányuló forgalomban állami ellenőrző jegy használatát engedélyezi. A rendelet felsorolja, milyen fajtaú alma számára lehet kérni ilyen állami ellenőrző jegyet.

Nők munkaszolgálatára

Köztudomásu, hogy honvédelmi törvényünk értelmében nemre való tekintet nélkül, minden 14—70 élet év közötti egészséges magyar állampolgár honvédelmi munkába állítható. Honvédelmi munkára tehát minden magyar nő kötelezhető, ha szükség van arra, hogy a magyar gazdasági- és szellemi élet terén pótolják az esetleg hiányzó férfi munkaerőt. Honvédelmi törvényünk azonban lehetővé teszi a magyar nők munkaszolgálatának önkéntes jelentkezések alapján való megszervezését is. Az önkéntes jelentkezőknek módot ad arra, hogy egyéni hajlamaiknak, fizikai ráteremttségüknek és képzettségüknek megfelelő beosztást kapjanak.

Tisztázandó volt ennél az önkéntes jelentkezési formánál, hogy a honvédelmi munkaszolgálatra beosztottak kapnak-e fizetést. A Női Önkéntes Honvédelmi Munkabizottsága leszögezi, hogy minden önkéntesen jelentkező, illetve munkaszolgálatra beosztott magyar nő fizetést kap, rendes havi díjazást, munkateljesítményének és képzettségének megfelelően, éppen úgy mint a férfi munkaerő, akinek esetleges hiányát kell majd pótolnia. A nem szakmunkások a kiképzési idő tartama alatt is költségmegtérítés címén anyagi juttatásban részesülnek.

PÉNZ

Áll a házhoz, ha idejében beszerzi államsorsjegyét! A pénzzel együtt nyugalom és boldogság költözik otthonába.

A M. Kir. Államsorsjáték 40.000.— ar. P-ös

főnyereményének,
összesen 29.360 kisebb-nagyobb nyereménynek húzása
december 4-én.
Egész sorsjegy 3.— P. Fél 1.50 P.

M. kir. rendőrség salgótarjáni kapitánysága.

Rendőrbírói ítéletek a lakásbejelentéssel kapcsolatos kihágás miatt.

A m. kir. rendőrség salgótarjáni kapitányságának rendőri büntető bírja f. évi november hó 3-tól 19-ig terjedő időben Stern Samu ügynököt 20 P (4 nap), Korenkó Bertalané sz. Mede Jolán háztartásbelit 5 P (1 nap) Egri Sándor szabómestert 10 P (2 nap), Tilger Károly városi tisztviselőt 10 P (2 nap), Grün József magánzót 15 P (3 nap), Gáspár József gyárimunkást 10 P (2 nap), Hoffmann Elías tanulót 10 P (2 nap), Galszik István lakost 10 P (2 nap), Dobis Ferenc fényképészt 10 P (2 nap), Trinka János vasesztérgályost 10 P (2 nap), Néder Imre magántisztviselőt 20 P (4 nap), Zagyvai Irén Katalin városi tisztviselőt 5 P (1 nap), Deák Ferenc gyárimunkást 10 P (2 nap), Kandra Jolán pénztárosnőt 5 P (1 nap), özv. Kandra Mihályné sz. Gasparik Mária háztartásbelit 5 P (1 nap), Traut János erdőmérnököt 10 P (2 nap) pénzbüntetésre ítélte, mert a lakásbejelentési kötelezettségének nem tett eleget.

Ezenkívül pedig Tari Ferenc gyárimunkást 10 P (2 nap), Rácz István kazánfűtőt 15 P (3 nap), Szekeres József szabómestert 10 P (2 nap), Vertik József géplakost 15 P (3 nap), Czvegrós László kovácsot 15 P (3 nap), Vizovszki Lajos lakost 10 P (2 nap), Timár László műszaki vállalkozót 20 P (4 nap), özv. Zsuffa Jakabné sz. Leporisz Cecília magánzót 20 P (4 nap), Grosz Péter bányaváltást 10 P (2 nap), özv. Csikász Ferencné szabómestert 10 P (2 nap), Bányik Urbán gépészt 15 P (3 nap), Bacskai János gyárimunkást 10 P (2 nap), Ifj. Fehér Lajos bányászt 5 P (1 nap), Simon Aladár asztalosmestert 10 P (2 nap), Ladomérzki Dező bőrkészítőt 15 P (3 nap), özv. Leskó Józsefné sz. Stempel Mária háztartásbelit 10 P (2 nap), Keresztényi Ödön cukrást 15 P (3 nap), Komka Ilona háztartásbelit 5 P (1 nap), Kelemen János gyárimunkást 5 P (1 nap), Jászai Géza ny. pénzügyőrt 10 P (2 nap), Jaeger Mária városi tisztviselőt 5 P (1

nap), Olaj Pál gyári nyugdíjast 5 P (1 nap), Várnai Antal járásbírói kézbesítő 15 P (3 nap), Ungár Gábor kereskedőt 20 P (4 nap), Szőke Pál ny. főjegyzőt 20 P (4 nap), özv. Diósi Jánosné háztartásbelit 5 P (1 nap), Balázs József gyárimunkást 10 P (2 nap), Wetzler Miksa magánzót 25 P (5 nap), Friedmann Dávid bőrkészítőt 50 P (5 nap), Lakatos Sándor gyári nyugdíjast 10 P (2 nap), Hoffmann Gyula gyárimunkást 15 P (3 nap), Varga János gyárimunkást 15 P (3 nap), Deák Márton napszámot 10 P (1 nap), özv. Bandur Andrásné sz. Fajd Mária háztulajdonost 15 P (3 nap), Venczel Ferenc üvegfestőt 15 P (3 nap), Csatlós Imre gyárimunkást 15 P (3 nap), özv. Persch Edéné bérautófuvarozót 15 P (3 nap), özv. Mózer Józsefné sz. Dévai Zsuzsanna szakácsnőt 15 P (3 nap), özv. Kandra Mihályné sz. Gasparik Mária háztartásbelit 10 P (2 nap) és Paukó András mintaszatost 15 P (3 nap) pénzbüntetésre ítélte, mert mint háztulajdonosok az előírt betűsoros nyilvántartó könyvet beszerezni, illetőleg azt vezetni elmulasztották.

Salgótarján, 1942. nov. 19-én.

A kapitányság vezetője.

Megjelenik minden hó 1-én a filatélia minden ágával foglalkozó szaklap. A

Bélyeghíradó

Felelős szerkesztő: DOBÓ ISTVÁN. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szabadka, Egressy utca 2 szám.

Megrendelhető és kapható: VÉGH KÁLMÁN könyv és papírkereskedésében SALGÓTARJÁN
Egyesszám ára 60 fillér. Előfizetés egész évre 7 pengő, szövetségi tagoknak 6 pengő.

IRDESSEN!

A MUNKA

POLITIKAI HETILAPBAN!

IGMÁNDI KESERŰVIZ
minősége egyedül

A m. kir. rendőrség salgótarjáni kapitánysága az alábbi hivatalos közleményt adta ki.

A városi közellátás sérelmére elkövetett élelmiszer-jegy visszaélések nyomozása névtelen feljelentés és a város polgármesterének feljelentése alapján indult meg ismeretlen tettesek ellen. A nyomozást a rendőrkapitányság közvegi folytatták le a legszélesebb mederben.

A nyomozás adatai szerint ezideig az ügynek 29 gyanúsítottja van. Előzetes letartóztatásba kerültek: Molnár István városi altiszt, Horváth Árpád városi díjnok, Weisz Vilmos üveggyári munkás, Simon

Jánosné, Gelber Mártonné és Fuchs Jenőné salgótarjáni lakosok.

A nyomozás még folyik.

Az elkövetett lopások, esetleg sikasztások után az 1942. év III. és IV. negyedében forgalomba került kb. 13.000 darab különböző élelmiszerjegy. Gyanúsítottak az év negyedik negyedében a forgalombahozott jegyekből kb. 40.000 P vagyoni hasznot biztosítottak.

Minden más híresztelés és beállítás találgatás, vagy rosszindulatú mesterkedés

A kenyérgabona beszolgáltatásának módosítása.

A közellátásügyi miniszter rendeletet adott ki a kenyérgabona fejadagok beszolgáltatásának módosításáról. A rendelet értelmében azok, akiknek évi fejadagjuk 240 kg, 20 kg, akiknek évi fejadagjuk 180 kg, 15 kg, akiknek évi fejadagjuk 120 kg, 10 kg kenyérgabona beszolgáltatására kötelesek. Az évi 120 kg-os fejadagra jogosító kenyérgabona jeggyel ellátottak közül az 1942. évben született gyermekek évi fejadaga 60 kg-ra csökken.

Az egyhavi fejadagnak megfelelő kenyérgabona beszolgáltatására köteles tehát minden kenyérgabonajegy tulajdonosa abban az esetben, ha kenyérgabonajegyen gabonaszelvény már nincsen. Ez alól az általános szabály alól kivétel az, aki az 1942. évben született, mert ezeknek a gyermekeknek kenyérfejadagjából már akkor is be kell szolgáltatni a születőknek a megfelelő részt, ha a kenyérgabonajegyről hatnál több szelvény hiányzik.

A rendelet csökkenti a kenyérgabonapótló alapján megtartható kenyérgabona mennyiséget azoknál az 50 kat. holdnál nem nagyobb területen gazdálkodó birtokosoknál és bérloknél is, akik saját gazdaságukban állandóan nehéz testi munkát végeznek és akik saját termésükből a kenyérgabona pótlójeükből megtartható 60 kg kenyérgabona pótlójeüadagot megtermelték. Ezeknél a pótlójeüadag 60 kg ról 30 kg-ra csökken, tehát 30 kg beszolgáltatására vannak kötelezve.

Nem csökken a szegődményes (konvenció) cselédek és az időszakos munkások (sommások) pótlójeüadaga.

A termelő köteles a szegődményes (konvenció) cselédek számára meghagyott, vagy megszerzett évi kenyérgabonamennyiség 8%-át is beszolgáltatni.

Az első termésrendelet értelmében az el nem vetett őszi vetőmagot 1942. december hó 31. napjáig kell beszolgáltatni. A jelen rendelet értelmében ez az időpont úgy módosul, hogy már 1942. december 5. napjáig kell eleget tenni ennek a kötelezettségnek. Ha a tényleg bevetett terület kisebb, mint a gabonalap kiváltásakor a kenyérgabonára bejelentett területből az őszi vetésre eső rész, a területkülönbség minden kat. holdja után a termelőnek búzából 120 kg-ot, rozsból pedig 110 kg-ot kell beszolgáltatnia. Ugyancsak be kell szolgáltatni azt a kenyérgabona felesleget, amelyet a termelő az őszi vetés alkalmával a kat. holdankint vetőmagbuzza céljára visszahagyott 110 kg-ból nem használt fel.

A rendelet szerint a termelő árpakészletéből a gazdasági szükségletet meghaladó részt is köteles beszolgáltatni. A termelő gazdasági szükségletként azt az árpamennyiséget kell számításba venni, ami az 1943. évi tavaszi vetés céljára szükséges; továbbá, ami a szegődményes cselédek szolgálati szerződése alapján jár, valamint a rendelet hatálybalépésekor a birtokában levő minden egyes szarvasmarha és minden egyes sertés után 1 q.

minden egyes tenyészkoca után pedig a várható szaporulat részére 1 q

A beszolgáltatandó kenyérgabona és árpa kivételének idejét minden egyes községben az illetékes közellátási kormánybiztos fogja megállapítani.

A beszolgáltatandó kenyérgabona mennyiségét a községi előjáróságnál be kell jelenteni, mégpedig ott, ahonnan a kenyérgabonajegyet kiszolgáltatták. A termelőnek annál a községi előjáróságnál kell megtenni bejelentését, amely részére a gabonapótló kiadta. A bejelentési kötelezettség a háztartás fejt, illetve azt terhelő, akinek birtokában van a beszolgáltatandó kenyérgabona és árpa.

A termelőnek a bejelentés alkalmával igazolnia kell azt is, hogy a kukorica beszolgáltatási kötelezettségének eleget tett.

Tartsuk be szigorúan a légvédelmi előírásokat.

Tavaszi újdonság!

SZÜCS-FÉLE

„Vitamin Crém”

A legmodernebb elvek szerint készített VITAMINDUS arccrém. Az arcból természetes tápanyagait tartalmazza ezért rugalmassá, üdété teszi és megóvja a ráncosodástól.

SZÜCS-FÉLE

„Bubi Arcszesz”

Megszünteti pattanásait és az arcból származó zsírosságot.

Kapható:

**SZÜCS RÓBERT
MAGYAR KORONA
GYÓGYSZERTÁRÁBAN.
SALGÓTARJÁN.**

Támogasd a Vöröskeresztet!

A harctérre 10 dekás csomag „Mint a ta érték nélkül” feladható!